

فصلنامه علمی برنامه‌ریزی منطقه‌ای

سال ۱۰، شمارهٔ پیاپی ۴۰، زمستان ۱۳۹۹

شاپای چاپی: ۶۷۳۵-۲۲۵۱ - شاپای الکترونیکی: ۷۰۵۱-۲۴۲۳

<http://jzpm.miau.ac.ir>

مقاله پژوهشی

تبیین رابطه بین سطوح توسعه یافتگی و امنیت در استان‌های ایران

علی امیری: استادیار گروه جغرافیا، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد، ایران

سارا آموزگار: کارشناس ارشد برنامه ریزی شهری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

مسلم عارفی: دکتری برنامه ریزی شهری، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

پذیرش: ۱۳۹۹/۴/۲۱

صص ۳۴-۱۵

دریافت: ۱۳۹۸/۱۱/۲۸

چکیده

امروزه، امنیت یکی از ارکان اصلی توسعه محسوب می‌شود و همان گونه که وضعیت بسیاری از کشورهای نامن مثل افغانستان و عراق نشان می‌دهد، بدون برقراری امنیت، توسعه امکان‌پذیر نیست. این دو از رابطه مستقیمی برخوردار بوده و با فروکش کردن سطح امنیت، سطح توسعه نیز تقلیل می‌یابد. شواهد نشان می‌دهد که سطوح امنیت متفاوت در فضاهای جغرافیایی کشورها، سطوح متفاوتی از توسعه را به دنبال خواهد داشت. کشور ایران از جمله کشورهایی است که چه از منظر توسعه و چه از منظر امنیت از گوناگونی فراوانی برخوردار است و واحدهای کلان آن تحت عنوان استان با همدیگر تفاوت‌های فراوانی دارند. لذا، سطح توسعه هر استان می‌تواند با سطح امنیت آن رابطه خاصی داشته باشد. بر همین اساس تحقیق حاضر بر آن است تا با بررسی وضعیت توسعه یافتگی و امنیت در سطح استان‌های کشور ارتباط و همبستگی این دو مؤلفه را بسنجد. برای انجام این پژوهش، داده‌ها به صورت اسنادی گردآوری شده و با استفاده از مجموعاً ۳۲ شاخص برای سنجش توسعه یافتگی و ۱۵ شاخص برای امنیت استان‌ها در قالب مدل ویکور مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند. نتایج نشان می‌دهد که همبستگی بین متغیرها مثبت و مستقیم می‌باشد و نقشه توسعه یافتگی استان‌های کشور با نقشه میزان جرم‌خیزی آن تا حد بسیار بالایی همخوانی و مطابقت دارد و این مطابقت و همبستگی در میان متغیرهای مورد بررسی به ترتیب بین میزان امنیت و سطح توسعه اقتصادی-صنعتی و خدمات عمومی و زیربنایی با مقادیر ۰٫۶۵۵ و ۰٫۵۸۸ می‌باشد که نشان دهنده اهمیت این دو بخش در ارتقای سلامت و امنیت جامعه می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: امنیت، توسعه، نابرابری، ایران، مدل ویکور.

مقدمه

امروزه هدف هر نوع برنامه‌ریزی توسعه و سازماندهی فضا؛ از یک طرف رسیدن به یک تعادل فضایی و از طرف دیگر حفظ وحدت سیاسی و برقراری امنیت می‌باشد؛ چرا که از اصلی‌ترین کارکردهای برنامه‌های توسعه رسیدن به عدالت فضایی و توسعه متوازن می‌باشد. لذا وجود بی‌عدالتی جغرافیایی و توسعه ناموزون در سطح مناطق می‌تواند باعث عدم امنیت شده و به دنبال آن همبستگی ملی را با مشکل مواجه سازد (Alavi-ghasvni et al, 2018: 126). یکی از عوامل بروز این تفاوت‌ها اجرای برنامه‌ها و مدل‌های متفاوت توسعه می‌باشد که باعث ایجاد ساختارهای متضاد در سطح مناطق و سرزمین‌ها و در نتیجه شکل‌گیری نابرابری در دسترسی به امکانات و توسعه در سطح مناطق شده است (Alexander, 2006: 163). نابرابری‌های منطقه‌ای در کشور ایران، عمدتاً معلول اعمال سیاست‌های رشد قطبی است که در نتیجه آن، بخش عمده‌ای از امکانات کشور در یک یا چند منطقه تمرکز می‌یابد و سایر مناطق در حاشیه می‌مانند (Pourmohamadi & zali, 2010: 29). در نتیجه این سیاست‌ها تعادل و توازن منطقه‌ای در کشور از بین رفته و باعث بالا رفتن هزینه‌های توسعه‌ای می‌شود. نکته مهم دیگر تمرکز عمده مراکز توسعه نیافته کشور در نواحی قومی و مذهبی می‌باشد که این امر می‌تواند بیش از پیش مستعد واگرایی این مناطق نسبت به بخش‌های مرکزی و توسعه یافته و ایجاد ناامنی در سطح کشور و منطقه گردد. در واقع نابرابری بین نواحی کشور می‌تواند به بی‌ثباتی سیاسی - امنیتی انجامیده و بستری برای تکوین نواحی بحرانی مهیا سازد (Golvardi, 2013: 69). لذا، امنیت و توسعه از یک رابطه مستقیم برخوردار هستند و امنیت یکی از بسترهای اساسی جهت فراهم نمودن رشد و مسیر توسعه می‌باشد که روز به روز به اهمیت آن برای توسعه بیشتر پی برده می‌شود.

به همین خاطر یکی از مفاهیم مهم در دنیای امروز و در بسیاری از مباحث سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی، موضوع و مفهوم امنیت است. امنیت یکی از نیازهای اساسی انسان است که زمینه خلاقیت، فعالیت، رشد و بالندگی را برای افراد یک جامعه به وجود می‌آورد و سبب بقای هر فردی در جامعه در سطوح مختلف سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و زیستی می‌شود و با نبود آن آرامش خاطر انسان از بین رفته و نگرانی و اضطراب جای آن را می‌گیرد. به طور کلی امنیت را می‌توان به مفهوم مصونیت از تعرض و تصرف اجباری بدون رضایت و در مورد افراد، به نبود هراس و بیم نسبت به حقوق و آزادی و مصون بودن از تهدید و خطر مرگ، بیماری، فقر و حوادث غیرمترقبه و در مجموع، هر عاملی که آرامش انسان را از بین می‌برد، تعریف نمود. در مقابل مبحث امنیت، مبحث ناامنی قرار می‌گیرد. ناامنی مکان‌ها و فضاهای عمومی، هزینه‌های زیادی را بر جامعه تحمیل می‌نماید. ترس و ناامنی طی زمان، تأثیرات مخرب و منفی بر کیفیت زندگی دارد و منجر به مراقبت و محافظت غیرضروری مردم از خودشان شده و آنها را از فعالیت‌های اجتماعی باز می‌دارد و سطح بی‌اعتمادی به دیگران را افزایش می‌دهد و در نهایت موجب کاهش و رکود کارکردهایی اقتصادی و اجتماعی جامعه می‌شود (Shamsoddini et al: 2017: 62). امنیت از نیازها و انگیزه‌های اساسی انسان به شمار می‌رود، به طوری که با زوال آن آرامش خاطر انسان از بین می‌رود و تشویش، اضطراب و ناآرامی جای آن را می‌گیرد، مرتفع شدن بسیاری از نیازهای آدمی در گرو تأمین امنیت است (Heydari & saeb, 2020: 68). لذا، از آنجا که این دو مقوله از درهم‌تنیدگی بسیار بالایی برخوردارند و فقدان و نوسان در هر کدام از آنها می‌تواند آسیب‌های جبران‌ناپذیری را به مقوله مقابل و در نهایت کل سیستم مدیریتی یک کشور وارد سازد، نیاز است که با استفاده از شاخص‌های علمی برای ارزیابی هر کدام، رابطه آنها مورد سنجش قرار گیرد.

بر این اساس، از آنجا که ایران از جمله کشورهایی است که از تنوع و تفاوت ناحیه‌ای چه بر اساس معیارهای طبیعی و چه معیارهای انسانی برخوردار است و این تنوع هم در دو مقوله توسعه و امنیت نیز به وفور قابل مشاهده می‌باشد، نیاز است که مساله رابطه این دو مقوله در مورد آن مورد ارزیابی قرار گیرد تا در برنامه‌ریزی‌های آتی بتوان با شناسایی و اشراف نسبت به این مهم، توسعه متوازن‌تری را برای این کشور فراهم نمود. چرا که «احساس عقب ماندگی از مسیر توسعه می‌تواند بستر مناسبی را برای ایجاد و تقویت متغیرهای اثرگذار بر مولفه‌های امنیت ملی در کشور فراهم کند. در ادامه عدم امنیت در این مناطق خود به توسعه نیافتگی آنها دامن زده و دور باطل عقب ماندگی را برای این مناطق به وجود می‌آورد. از آنجایی که یکی از شاخص‌های بزرگ توسعه، امنیت داخلی و حفظ ثبات است برای رسیدن به این مهم باید کلیه بخش‌های یک سازمان فضایی آمادگی و هماهنگی‌های لازم را با سایر اعضای درونی سرزمینی داشته باشند» (Kianjad & phiruzpour, 2012: 82)

بر همین اساس بررسی وضعیت استان‌های کشور در ابعاد مختلف و به خصوص وضعیت مؤلفه‌های امنیت و توسعه‌یافتگی امری ضروری می‌نماید. شواهد و بررسی‌های موجود مبین تفاوت فاحش در سطوح توسعه و گسیختگی در سازمان فضایی و عرصه سرزمینی کشور است. لذا با توجه به این مهم، این پژوهش درصدد است تا سؤالات زیر را مطرح نموده و پاسخ‌های آنها را استخراج نماید:

۱- وضعیت امنیت بر اساس شاخص‌های تعریف شده در استان‌های ایران چگونه است؟

۲- وضعیت توسعه بر اساس شاخص‌های تعریف شده در استان‌های ایران چگونه است؟

۳- بین شاخص‌های امنیت و توسعه در استان ایران چه رابطه‌ای وجود دارد؟

قاعداً، با انجام پژوهش بر اساس این سوالات، روشن خواهد شد که هر کدام از استان‌های کشور بر اساس شاخص‌های توسعه و امنیت در چه جایگاهی قرار دارند و تأثیرگذاری این دو متغیر در هر کدام از استان‌ها چگونه است.

مفاهیم نظری و پیشینه:

امنیت: امنیت یک مفهوم چند وجهی است و به همین جهت درباره معنای آن اختلاف زیادی وجود دارد. تعاریف مندرج در فرهنگ‌های لغت درباره مفهوم کلی امنیت، بر روی «احساس آزادی از ترس» یا «احساس ایمنی» که ناظر بر امنیت مادی و روانی است، تأکید دارند (Mandel, 1998: 237). امنیت واژه‌ای است که از واژه لاتین *secures*، که به معنای «رهایی از خطر» یا «ایمنی» می‌باشد، مشتق شده است. دیکشنری وبستر امنیت را به شکل «وضعیت ایمن بودن؛ خاطر جمع بودن از ایمنی؛ آزادی از خطر یا ریسک؛ آنچه که ایمنی را تضمین یا آن را می‌سازد؛ چیزی که در مقابل ضرر مالی تضمین ایجاد می‌کند» تعریف می‌کند (Ohwofasa, 2012: 3). در تعاریف لغت-نامه‌ها، دو وجهی بودن مفهوم امنیت به خوبی منعکس است، چرا که از یک سو به معنای ایمنی، استواری و نفوذناپذیری، قابلیت اعتماد، اطمینان از عدم شکست، و از سوی دیگر، به معنای عدم اضطراب از تشویش و خطر به کار رفته است (Abdullah Khani, 2004: 357). در واقع امنیت تضمین کننده حیات و بقای انسان و موجود زنده می‌باشد (Hafeznia, 2005: 327). در فرهنگ عمید، امنیت به معنای آرامش و آسودگی تعبیر شده است (Amid, 2000: 233). امنیت یک مفهوم آشنا و قابل شناخت برای تمام جوامع بشری از جوامع اولیه چون قبایل کوچک گرفته تا امپراتوری‌های بزرگ جهان باستان بوده است و به همین قسم امروز نیز تلاش برای رسیدن به «وضعیت امن» اولویت نخست سیاست‌های واحدهای سیاسی مختلف را تشکیل داده و راه‌های تامین آن از جایگاهی خاصی در سیاست‌گذاری‌های امنیتی دولت‌ها در قالب امنیت ملی برخوردار است. به گفته دیگر، توان جامعه در حفظ و پیگیری منافع ملی و بهره‌گیری از ارزش‌های داخلی به دور از تهدیدات داخلی و خارجی را امنیت ملی می‌گویند (Mojtahedzadeh, 2002: 78). می‌توان گفت که تامین امنیت و راه‌های دستیابی به آن از جمله سنگ بناهای شکل‌گیری واحدهای سیاسی از نگاه تاریخی بوده تا از این طریق اعضای جوامع مذکور بتوانند به کمک همدیگر به مهم‌ترین نیازشان که تامین امنیت است، دست یابند. اما آنچه در جوامع اولیه و حتی تا این اواخر یعنی تا اواخر دهه ۱۹۸۰ میلادی مطرح بود یک دیدگاه محدود به امنیت بود؛ طوری که بحث امنیت روی موضوعات نظامی متمرکز بود، یعنی یک نوع دید تقلیل‌گرایانه نسبت به امنیت حکم فرما بود و امنیت را در توانایی‌های نظامی و برقراری صلح بعد از جنگ‌ها جستجو می‌کردند (Bemanian & Mahmoudinejad, 2008: 59). ولی امروز امنیت دیگر محدود به آرامش پس از جنگ‌های ویرانگر و توانایی نظامی نشده، بلکه به تمام سطوح زندگی مدرن انسان‌ها راه می‌گشاید و مربوط می‌شود. امروزه مفهوم امنیت تنها مسائل نظامی را در بر نمی‌گیرد، بلکه تمام عرصه‌های اقتصادی، فرهنگی، سرزمینی، تمدن و جان انسان‌ها را در می‌نوردد و در تمام ابعاد زندگی انسان مصداق و معنی پیدا می‌کند، و از همین سبب است که به تعریف جدید امنیت یعنی «امنیت فراگیر» تأکید می‌گردد. بنا به تحولات به وجود آمده نه تنها سبب تغییر در مفهوم امنیت و ابعاد آن گردیده؛ بلکه راه‌ها و استراتژی که در جهت دستیابی به امنیت توسط واحدهای سیاسی وضع می‌گردد را نیز در بر می‌گیرد.

توسعه: توسعه اساساً یک مفهوم اقتصادی است که دارای دلالت‌های ضمنی است؛ توسعه شامل استعمال برخی اقدامات اقتصادی و فنی برای استفاده از منابع موجود برای تحریک رشد اقتصادی و ارتقاء کیفیت زندگی مردم است (Rabie, 2016: 7). توسعه واژه‌ای است که از نظر مفهومی روند تکاملی خود را در طول زمان طی نموده و اصطلاحات جدیدی به آن افزوده شده و معنا و مفهوم متفاوتی یافته است (kirkpatrick et al, 2001: 79). توسعه یک فرایند جامع اجتماعی برای انتقال ملت‌های توسعه نیافته از وضعیت عقب‌ماندگی اقتصادی و تحولات کند فرهنگی - اجتماعی آنها به یک وضعیت پویا است که مشخصه آن رشد اقتصادی پایدار و تحولات اجتماعی - فرهنگی و سیاسی که باعث بهبود کیفیت زندگی همه اعضای جامعه می‌شود، می‌باشد. به این ترتیب، مردم به عوامل اصلی توسعه و ذینفعان اصلی تغییرات ناشی از آن تبدیل می‌شوند. جوزف استیگلیتز استدلال می‌کند که توسعه به معنای تغییر زندگی مردم است، نه فقط اقتصاد آنها، و بنابراین، توسعه شامل هر جنبه‌ای از جامعه است (Rabie, 2016: 8). به طور کلی توسعه جریانی است که در خود تجدید سازمان و

¹ - Joseph Stiglitz

سمت‌گیری متفاوت کل نظام اقتصادی- اجتماعی را به همراه دارد. توسعه علاوه بر بهبود در میزان تولید و درآمد، شامل دگرگونی اساسی در ساخت‌های نهادی، اجتماعی- اداری و همچنین وجهه نظرهای عمومی مردم است (Azkia, 2008: 83).

امروزه مهم‌ترین بعد توسعه، به توسعه پایدار معروف می‌باشد که از جامعیت مفهومی و زمانی برخوردار است و به درستی اهداف توسعه را روشن می‌سازد. این مدل توسعه نه تنها ابعاد مختلف توسعه را در بر می‌گیرد، بلکه به نیازهای نسلی نیز توجه دارد. «به عقیده تیلور این مفهوم مرحله مهمی در تئوری‌های محیطی است، چرا که مشخص می‌کند جوامع چگونه باید سازماندهی شوند تا ضمن رشد و توسعه بتوانند به عدالت محیطی نیز برسند» (Taylor, 2002: 2). توسعه پایدار فرایندی است که در جهت استفاده منطقی و بهینه منابع و هدایت سرمایه‌گذاری‌ها و سمت‌گیری‌های تکنولوژی در راستای تأمین حال و آینده جامعه بر مبنای دیدگاه کلی‌نگر که تمام ابعاد اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و دیگر نیازهای بشری را در بر می‌گیرد (Papli Yazdi & Rajabi Sanajardi, 2004: 49). با توجه به تعریف فوق ملاحظه می‌شود که توسعه پایدار مفاهیمی نظیر شهر، روستا، انرژی، عدالت اجتماعی، امنیت، توزیع عادلانه ثروت، مشارکت مردم در تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها را شامل می‌گردد (Shokoeei, 2003: 268). بنابراین یک سیاست توسعه‌ای پایدار، باید بر این پایه استوار باشد که فقر، محصول نهایی انحصاری کردن ابزار تولید و در نتیجه، حاشیه‌ای کردن فرایندهای تولید و توزیع برای بخش اعظمی از مردم است را ریشه کن کند (Maboguje & misra, 1989: 56). باید دانست که توسعه پایدار و حرکت بسوی آن به تقویت میانی قدرت ملی و در نتیجه امنیت ملی می‌انجامد. بنابراین توسعه پایدار، توسعه‌ای چند وجهی و دارای شاخص‌های متعدد می‌باشد. عدم توجه به شاخص‌های توسعه پایدار در برنامه‌ریزی‌ها سبب ایجاد نابرابری فضایی در سطح مناطق کشور می‌شود (Chalpi, 1996: 201). از مهم‌ترین عواملی که امنیت یک کشور را مورد تهدید قرار می‌دهد وجود نابرابری‌های فضایی بین مناطق مختلف جغرافیایی آن کشور است. چنان‌چه این نابرابری‌ها به ویژه بین مناطق مرکزی و پیرامونی می‌تواند شکاف‌های سیاسی را عمیق‌تر کند و نارضایتی ناحیه‌ای را موجب شود (Foth, 2004: 89). از طرف دیگر توسعه و حرکت به سوی آن به تقویت میانی قدرت ملی و در نتیجه امنیت ملی در کشور می‌انجامد و امنیت ملی نیز، یکی از بسترهای مناسب جهت توسعه ملی را فراهم می‌آورد. کشور ایران نیز از این قاعده مستثنی نیست. در قوانین مختلف جمهوری اسلامی، اصل برابری و ارتباط میان توسعه متوازن و امنیت ملی مورد توجه قرار گرفته است. بنابراین اصل نوزدهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مردم ایران از هر قوم و قبیله که باشند از حقوق مساوی برخوردارند و نژاد، زبان و مانند اینها سبب امتیاز نخواهد بود. در اصل چهل و هشتم قانون اساسی آورده شده است که در بهره‌برداری از منابع طبیعی و استفاده از درآمدهای ملی در سطح استان‌ها و توزیع فعالیت‌های اقتصادی میان استان‌ها و مناطق مختلف کشور باید تبعیض در کار نباشد، به طوری که در هر منطقه فراخور نیازها و استعداد رشد خود سرمایه و امکانات لازم در دسترس باشد (Arefi et al, 2015a: 104).

با توجه به شناخت اجمالی شکل گرفته از مبانی موضوع تحقیق در بالا در ادامه به نمونه‌هایی از پژوهش‌های انجام گرفته در ارتباط با موضوع پرداخته شده است. هر چند بسیاری از این اهتمام‌ها به شکل نظری و گاهی بسیار جزئی مطرح شده‌اند، در جدول زیر مهم‌ترین پژوهش‌های این حوزه که از اهمیت کاربردی نیز برخوردار هستند، معرفی می‌شوند.

جدول ۱- خلاصه پیشینه پژوهش

نویسنده (گان)	عنوان پژوهش	نتیجه/ توضیح
(Anabestani & hoseini, 2018)	بررسی تطبیقی سطح امنیت در پارک‌های شهری مشهد از منظر عدالت فضایی	وضعیت امنیت در پارک‌های واقع در مناطق توسعه یافته شهر مشهد از مناطق کمتر توسعه یافته مناسب‌تر است؛ به طوری که پارک ملت در توسعه‌یافته‌ترین سطح، و پارک وحدت در پایین‌ترین سطح توسعه قرار دارند.
(Mirzadeh and Rahnama Ghare, 2014)	اثرات توسعه نیافتگی مناطق مرزی بر امنیت ملی در استان‌های هرمزگان و سیستان و ...	توسعه نیافتگی دو استان سیستان و بلوچستان از این قابلیت برخوردار است که امنیت ملی را در ابعاد مختلف سیاسی، اقتصادی، امنیتی، فرهنگی، اجتماعی و حتی زیست محیطی به مخاطره اندازد.
(Mirzaei, ۲۰۱۲)	رابطه امنیت و توسعه گردشگری روستایی (مطالعه موردی: منطقه مرزی اورامانات استان کرمانشاه)	لذا با توجه به اینکه یک رابطه دو سویه بین توسعه گردشگری روستایی و امنیت وجود دارد، می‌توان گفت که بین توسعه گردشگری روستایی و امنیت در منطقه اورامانات رابطه معناداری وجود دارد.
(Andalib & motavaf, ۲۰۰۹)	توسعه و امنیت در آمایش مناطق مرزی ایران	شدت عدم تعادل منطقه‌ای میان مناطق مرزی و مناطق داخلی در ایران بر توسعه ملی تأثیرگذار است. به عبارت دیگر، اگر چه توسعه‌نیافتگی در مناطق مرزی که منجر به ناامنی می‌شود، اثرات خود را بر توسعه نیافتگی و ناامنی در کل کشور می‌گذارد، اما موانع ذهنی و عینی زیادی تاکنون باعث شده این گونه تأثیرات منفی ادامه داشته باشد.
(Kaila & others, 2020)	برنامه‌های توسعه، امنیت و کاهش خشونت: شواهدی از یک شورش در هند	نتایج این تحقیق نقش‌های مکمل برنامه‌های توسعه و امنیت در کاهش خشونت را برجسته می‌کند.
(Hassan et al, ۲۰۱۷)	دیپلماسی محیط‌زیست در جنوب آسیا: توجه به رابطه امنیت محیط-زیستی، درگیری و توسعه	در خصوص لزوم دیپلماسی محیط‌زیست در پاکستان در بستر آسیای جنوبی استدلال می‌کند که ادغام توسعه با عوامل زیست‌محیطی و ایجاد صلح از پتانسیل دستیابی به توسعه پایدار در جنوب آسیا برخوردار است.
(Abdenur & De Souza Neto, 2014)	ظهور رابطه بین قدرت‌ها و امنیت- توسعه: همکاری برزیل با گینه بیسائو	دولت برزیل برچسب‌هایی از قبیل «دولت ناکام» و «دولت تخدیر» را رد کرده است و در قالب همکاری به بررسی دلایل چند بعدی ناپایداری گینه بیسائو پرداخته است. تأکید برزیل بر ترکیب اصلاحات در حوزه امنیت با توسعه گسترده در نهادسازی و اقتصادی- اجتماعی تا حدودی یک تأکید متفاوت با رویکرد تبلیغ شده توسط بازیگرانی که بیشتر روی مهار تجارت مواد مخدر تمرکز کرده‌اند، را منعکس می‌کند.
(Goodfellow & Smith, ۲۰۱۳)	از فاجعه شهری تا شهر مدل؟ سیاست، امنیت و توسعه در کنگالی پس از درگیری	مقاله استدلال می‌کند که چگونه مسیر سریع شهر کنگالی از مرکز جنگ تا ویران‌ترین با دقت برنامه‌ریزی شده برای توسعه حاصل شده است. کنگالی وزن بسیاری از آرزوهای توسعه رواندا را تحمل می‌کند و حفظ امنیت و نظم آن از نظر دولت بسیار مهم است.
(Orjuela, ۲۰۱۰)	گلوله در اتاق نشیمن، پیوند امنیت و توسعه را در یک محله کلمبو	رابطه توسعه- امنیت، یک شبکه پیچیده از پیوند بین عوامل مرتبط با مسکن، درآمد، بازسازی بعد از سونامی، سیاست حزبی، جنایات، خشونت سیاسی و ضد خشونت، روابط اجتماعی و عقاید و آیین‌های مذهبی را تشکیل می‌دهد. درک و فرصت‌های مردم برای دستیابی به امنیت/توسعه به شکل تنگاتنگی با موقعیت آنها به عنوان حاکم یا حاشیه نشین در «ملت»، «جامعه» و «خانواده» مرتبط است.
(Jansen, ۲۰۱۰)	رابطه امنیت و توسعه در شهر کپ تاون: جنگ با باندها، ضد شورش و شهروندی	رابطه امنیت و توسعه با توجه به بستر، شکل خاصی به خود گرفته و در محلات رنگین پوستان کپ تاون در سیاست‌ها و شیوه‌هایی پیرامون آنچه که به عنوان جنگ علیه باندها تبهکار شناخته می‌شود، تجسم یافته است.
(Samara, ۲۰۰۹)	کنترل پلیسی توسعه: نوسازی شهری به عنوان استراتژی امنیتی نئولیبرال	در شهر کپ تاون رویکردهای فعلی در مورد ریسک نوسازی شهری با تولید اشکال تهاجمی کنترل پلیسی در ارتباط با دوران آپارتاید، بی‌ثباتی اجتماعی را تشدید می‌کنند. بعلاوه، از آنجا که جرم به دلیل خطراتی که برای رشد بازار محور به وجود می‌آورد، به عنوان یک تهدید امنیتی در نظر گرفته می‌شود.
(Krause & jutersonke, ۲۰۰۵)	صلح، امنیت و توسعه در محیط-های پس از درگیری	یکی از دلایل انجام برنامه‌های جدید بازسازی و توانبخشی پس از درگیری بر اساس فرضیات یا تعصبات ساختاری تلاش‌های آشتی‌سازی پس از درگیری (PCPB)، عدم وجود ارتباط بین نگرانی‌های امنیتی و توسعه، در ذهن سیاستگذاران و دست‌اندرکاران، است.

منبع: مطالعات نویسندگان، ۱۳۹۸.

مواد و روش تحقیق:

¹ - failed state

² - narco-state

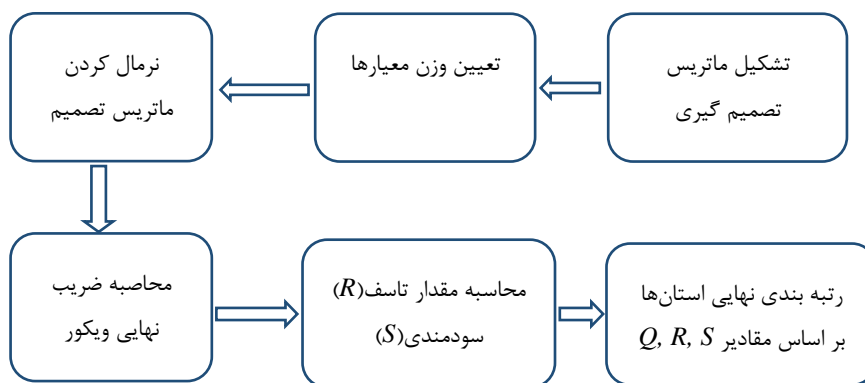
روش گردآوری اطلاعات در این تحقیق اسنادی است و تلاش شده است از منابع مختلف موجود در ارتباط با موضوع تحقیق مانند حساب‌های منطقه‌ای استان، سالنامه‌های آماری و سرشماری عمومی نفوس و مسکن استفاده شود. شاخص‌های مورد بررسی برای تحلیل توسعه و سطح‌بندی استان‌های کشور از لحاظ امنیتی و توسعه یافتگی به شرح جدول ۲ می‌باشند. برای سطح‌بندی استان‌ها از مدل ویکور و با توجه به فاصله‌ای بودن متغیرهای تحقیق از روش همبستگی پیرسون برای تشخیص میزان ارتباط امنیت و وضعیت توسعه یافتگی استفاده شده است. در این تحقیق توسعه به عنوان متغیر پیش بین و امنیت متغیر تابع (ملاک) در نظر گرفته شده است.

جدول ۲- شاخص‌های مورد استفاده در تحقیق

خدمات عمومی و زیر بنایی	تراکم راه آسفالت، تعداد دفاتر پست و مخابرات، تعداد ترمینال، تعداد جایگاه مواد سوختی، نسبت خطوط تلفن ثابت به جمعیت، تعداد تعاونی مسافربری، تعداد پایانه‌های حمل و نقل، تعداد فرودگاه	شاخص‌های توسعه
اقتصادی- صنعتی	تعداد کارگاه صنعتی، تعداد شرکت‌های تعاونی تولید، درصد شاغلین بخش صنعت، درصد نرخ اشتغال، تعداد واحدهای صنفی، تعداد بنگاه‌های اقتصادی، تعداد کارگاه‌های صنعتی	
آموزشی- فرهنگی	تعداد کتابخانه، درصد شهرنشینی، تعداد کانون‌های فرهنگی، درصد بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی، درصد باسوادی کل، تعداد آموزشگاه‌های فنی، تعداد آموزشگاه، تعداد مؤسسات آموزش عالی	
بهداشتی- درمانی	تعداد پزشک عمومی، تعداد پزشک متخصص، تعداد داروخانه، تعداد تخت بیمارستان، تعداد مراکز بهداشتی درمانی، تعداد خانه‌های بهداشت، تعداد بیمارستان، تعداد آزمایشگاه	
شاخص‌های امنیت	تعداد دستگیر شدگان در ارتباط با مصرف مواد مخدر، تعداد دستگیر شدگان در ارتباط با پخش مواد مخدر، تعداد سرقت احشام و دام، تعداد سرقت مراکز تجاری و صنعتی، تعداد سرقت اتومبیل، تعداد سرقت منازل، تعداد سرقت اماکن دولتی، خودکشی منجر به مرگ، مسموم کردن عمدی، تظاهر به چاقوکشی، اجبار و اکراه، تهدید، ضرب و جرح و صدمه، قتل غیرعمد، قتل عمد	

منبع: مطالعات نگارندگان بر اساس (Moradzadeh Bile Daragh, 2016); (Alavi-ghasvni & et al, ۲۰۱۸)

همان طور که اشاره شد، ابزار تحلیلی مورد استفاده در این تحقیق برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، روش ویکور می‌باشد. این روش بر روی رتبه‌بندی و انتخاب از میان مجموعه‌ای از گزینه‌ها متمرکز است و راه حل سازشی را برای یک مسأله با توجه به شاخص‌های متضاد ارائه می‌دهد که می‌تواند تصمیم گیرنده را در دست یابی به راه حل نهایی کمک کند. راه حل سازشی، موجه‌ترین و نزدیک‌ترین راه حل به نقطه ایده‌آل است (راه حل سازشی به معنی ایجاد امتیازهای متقابل است). روش ویکور از یک تابع تجمعی در Q استفاده می‌کند که نزدیک‌ترین نقطه به ایده‌آل را نشان می‌دهد (Opricovic & Tzeng, 2004: 448). در ادامه برای فهم بهتر موضوع مراحل روش ویکور به اختصار آورده شده است.

شکل ۱- مراحل روش ویکور؛ (منبع: Alavi-ghasvni et al, 2018: 129)

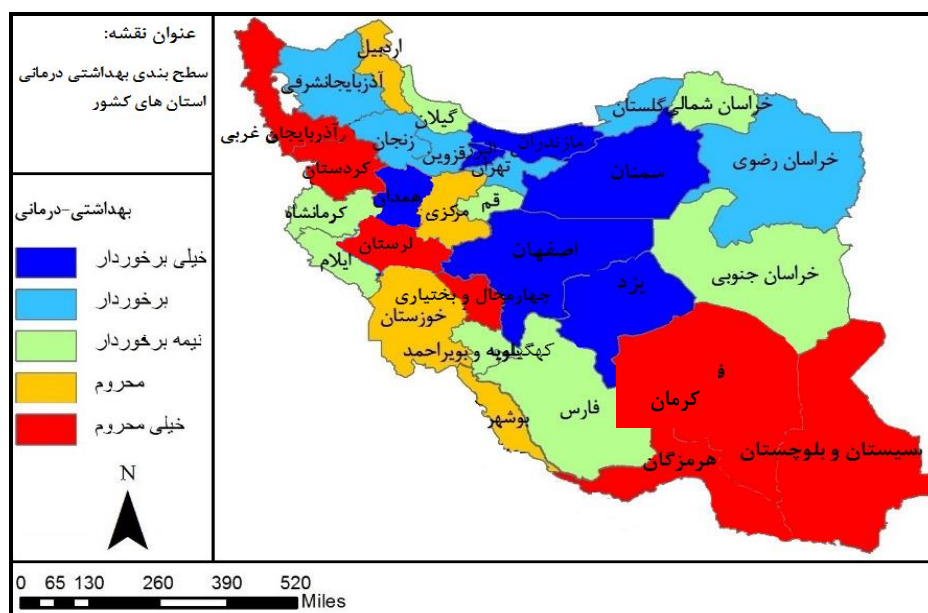
بحث و ارائه یافته‌ها:

در این قسمت از پژوهش سعی محققین بر این موضوع بوده است تا با استفاده از متغیرهای موجود و در بخش‌های مورد اشاره اقدام به سطح‌بندی استان‌های کشور به لحاظ برخورداری در شاخص‌های ذکر شده (ابعاد امنیتی و توسعه‌ای)، با استفاده از مدل ویکور نمایند. لازم به تذکر است در این پژوهش هر چند، عامل سیاست به عنوان یک عامل تاثیرگذار و تعیین کننده نسبت به سایر عوامل می‌باشد؛ به طوری که عوامل اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، بهداشتی و... در یک کشور یا منطقه نشان دهنده سیاست دولت‌ها نسبت به فضای جغرافیایی بوده و متاثر از عوامل سیاسی می‌باشند، تحلیل جداگانه‌ای در خصوص آن صورت نگرفته است. در واقع متغیرهای سیاسی در قالب و در بطن متغیرهای مورد بررسی بیان شده‌اند. همچنین با توجه به گستردگی موضوع و تفاوت بین مؤلفه‌ها و متغیرها نیاز است تا از مدلی استفاده شود که بتواند ضمن رتبه‌بندی استان‌های کشور تفاوت بین متغیرها را نیز لحاظ نماید. یکی از مناسب‌ترین مدل‌ها برای این منظور مدل چند

متغیره ویکور می‌باشد؛ چرا که مزیت مدل ویکور در این است که همواره با امتیاز دهی به متغیرها به روش آنتروپی و تعیین وزن آنها تفاوت-های عددی بین آنها را لحاظ و رتبه‌بندی نهایی می‌نماید و هدف آن انتخاب نزدیک‌ترین مورد با هدف پژوهش است. از این رو می‌توان اطمینان حاصل نمود که نتایج مدل ویکور بیشترین قرابت را با واقعیت خواهد داشت.

رتبه‌بندی استان‌های کشور در بخش شاخص‌های بهداشت-درمان:

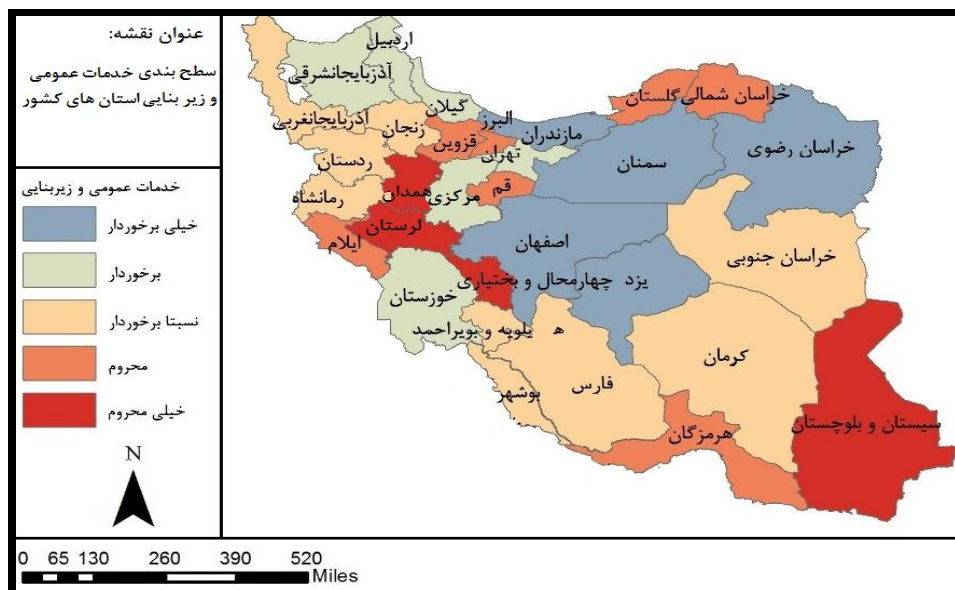
نابرابری در برخورداری از امکانات درمانی و پزشکی با توجه به این موضوع که این مؤلفه با سلامت انسان‌ها به طور مستقیم در ارتباط است می‌تواند به نارضایتی و نافرمانی‌های مدنی در سطح مناطق کشور دامن زده و موجبات ناامنی را در سطح مناطق کشور فراهم آورد. بر همین اساس در این تحقیق، هشت معیار برای سنجش میزان توسعه شاخص بهداشتی درمانی مورد بررسی قرار گرفته است. بر اساس نتایج استان‌های کشور در پنج سطح؛ (شکل ۳) خیلی برخوردار، برخوردار، نیمه‌برخوردار، محروم و خیلی محروم طبقه‌بندی گردیدند. استان‌های یزد، مازندران، اصفهان، البرز، سمنان و همدان به عنوان استان‌های خیلی برخوردار و بختیاری به عنوان استان‌های خیلی محروم شناخته شدند. نکته قابل تامل قرارگیری استان‌های محروم در نواحی مرزی و حاشیه‌ای کشور می‌باشد که تداوم این روند و عقب ماندگی می‌تواند در گذر زمان منجر به کاهش حس تعلق و تعهد نسبت به دولت مرکزی و روی آوردن ساکنان به فعالیت‌های غیررسمی و عمدتاً خلاف قوانین و مقررات سرزمینی و حاکمیتی گردد.

شکل ۳- نقشه سطح‌بندی استان‌های کشور بر اساس برخورداری از شاخص‌های بهداشتی-درمانی - (منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۹).

رتبه‌بندی استان‌های کشور در بخش خدمات عمومی و زیربنایی:

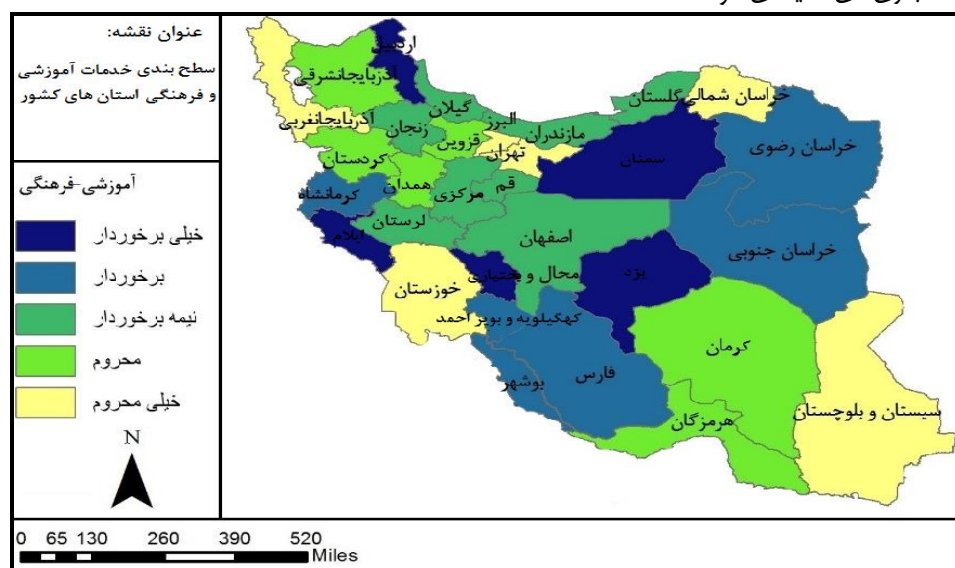
یکی از ملزومات توسعه در هر مکانی ارائه خدمات مناسب و همچنین داشتن زیرساخت‌های مطلوب است. توسعه خدمات عمومی و زیربنایی می‌تواند به ایجاد رضایت ساکنان انجامیده و زمینه را برای توسعه همه جانبه منطقه فراهم آورد از این رو این بخش می‌تواند به عنوان یک بخش مهم در تامین رضایت و در نتیجه امنیت منطقه و کشور شناخته شود. در این تحقیق این شاخص (بخش خدمات عمومی شهری و زیربنایی) با استفاده از هشت معیار مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج حاصل از بررسی این بخش (شکل ۴) نشان می‌دهد استان‌های سمنان، خراسان رضوی، مازندران، یزد و اصفهان در طیف خیلی برخوردار و استان‌های سیستان، چهارمحال و بختیاری، لرستان و همدان در طیف استان‌های خیلی محروم کشور قرار دارند. با توجه به نوع متغیرهای مورد بررسی در این بخش می‌توان بیان داشت در استان‌های محروم امکانات و تسهیلات شهری در سطح پایینی قرار داشته و شهروندان برای دسترسی به این گونه خدمات با مشکل مواجهه هستند. همچنین در این استان‌ها وضعیت امکانات و زیرساخت‌های زمینه ساز توسعه در سطح بسیار پایینی ارزیابی شده‌اند که این امر می‌تواند باعث تشدید عقب ماندگی این مناطق گردد.

شکل ۴- سطح بندی استان‌های کشور بر اساس برخورداری از شاخص‌های خدمات عمومی و زیربنایی - (منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۹).

رتبه بندی استان‌های کشور در بخش فرهنگی - آموزشی:

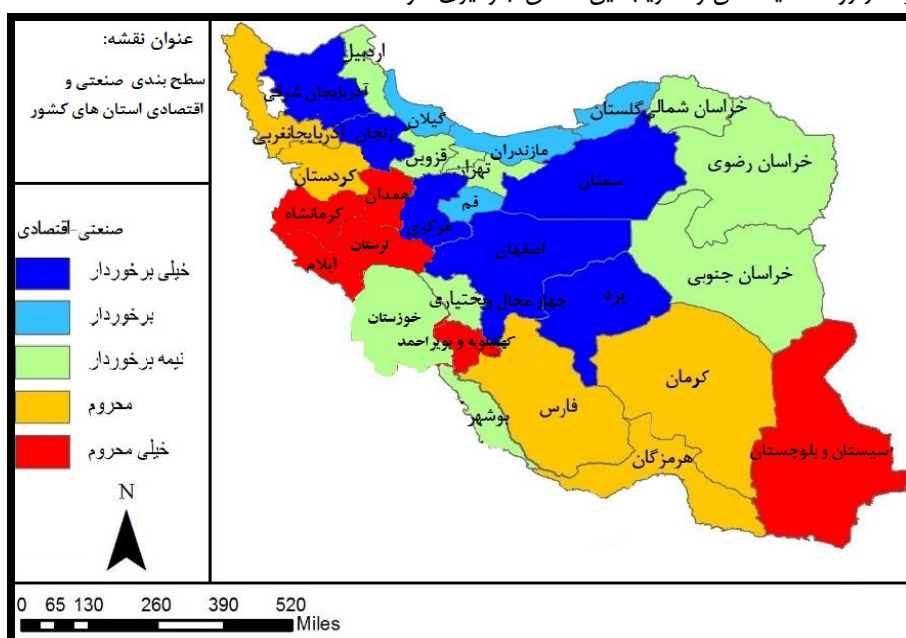
توسعه امکانات فرهنگی و آموزشی منجر به شکل‌گیری جوامع انسانی خلاق، با سواد و دارای توانمندی برای رشد و توسعه می‌شود. در مناطق محروم مردم از امکانات آموزشی و فرهنگی به نسبت مطلوب برخوردار نبوده و این امر باعث افزایش شمار بیسوادان و افراد فاقد مهارت در این مناطق شده است. فقدان مهارت و سواد برای ورود به بازار کار زمینه حضور این افراد در فعالیت‌های کاذب و عمدتاً غیرقانونی را مهیا می‌نماید. تداوم این شرایط باعث شکل‌گیری کانون‌های بزه و ناامنی در سطح مناطق محروم کشور می‌گردد. در تحقیق حاضر برای بررسی سطح توسعه‌یافتگی در بخش فرهنگی - آموزشی از یازده معیار استفاده شده است. بر طبق نتایج بدست آمده از بررسی شاخص‌های این بخش (شکل ۵) استان‌های سمنان، یزد، اصفهان، خراسان رضوی و مازندران در طیف برخوردارترین و استان‌های سیستان و بلوچستان، لرستان، چهارمحال و بختیاری، همدان و ایلام در طیف استان‌های محروم قرار گرفته‌اند. عقب‌ماندگی در برخورداری از امکانات آموزشی ضمن ایجاد مانع برای توسعه انسانی در مناطق باعث افزایش مهاجرت‌های خانواری برای دسترسی به امکانات آموزشی و تحصیلی خواهد شد. افزایش این نابرابری در کنار میل افراد به تحصیل و دسترسی به فرصت‌های مطلوب‌تر زندگی باعث تخریب و خالی شدن نواحی از سکنه از یک طرف و از طرف دیگر بروز مشکلات عدیده‌ای در جامعه میزبان خواهد شد. همچنین ورود این مهاجران به شهرهای بزرگ نیز خود باعث بروز ناهنجاری‌های عدیده‌ای خواهد شد.

شکل ۵- نقشه سطح بندی استان‌های کشور به لحاظ برخورداری از شاخص‌های آموزشی - فرهنگی - (منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۹).

رتبه‌بندی استان‌های کشور در بخش صنعتی - اقتصادی:

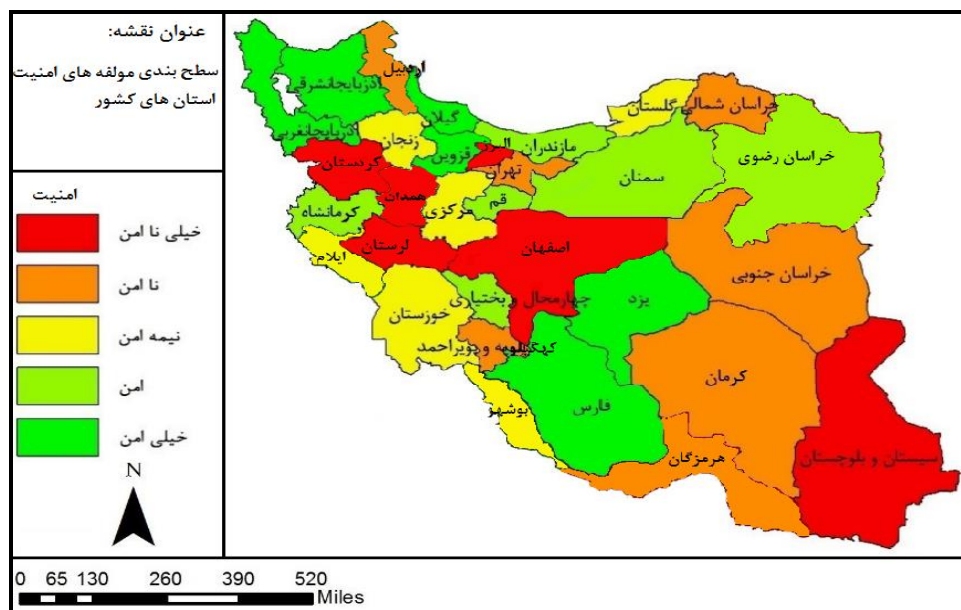
رشد و توسعه اقتصادی یک ملت مقدمه‌ای برای رسیدن به آرمان‌های آن ملت تلقی می‌شود. از مهمترین عوامل گرایش افراد به فعالیت در گروه‌های بزه و غیرقانونی کسب درآمد و مسائل اقتصادی می‌باشد. با توجه به این موضوع که توسعه صنعتی و اقتصادی یک منطقه باعث ایجاد بازار کار و در نتیجه افزایش درآمد افراد می‌شود، می‌توان از این راه شرایط جذب جوانان را به بازار کار رسمی مهیا کرده و از ورود آنها به گروه‌های بزه جلوگیری نمود. در این تحقیق نیز اهمیت رشد و توسعه اقتصادی همواره در نظر محققین بوده است. از این رو برای سنجش میزان آن از هفت معیار تحت عنوان شاخص‌های توسعه اقتصادی استفاده شده است. بر اساس نتایج حاصل شده از بررسی شاخص‌های این بخش (شکل: ۶) استان‌های یزد، سمنان، آذربایجان شرقی، مرکزی، زنجان و اصفهان برخوردارترین و استان‌های لرستان، کرمانشاه، ایلام، کهگیلویه و بویراحمد، همدان و سیستان و بلوچستان محروم‌ترین استان‌ها شناسایی شدند. چنانچه نتایج نشان می‌دهد، اکثر استان‌های محروم در نقاط حاشیه‌ای و عمدتاً مرزی کشور قرار گرفته‌اند. ضعف زیرساخت‌های اقتصادی و صنعتی در این مناطق باعث مهاجرت‌های گسترده از این مناطق به مناطق صنعتی و دارای فرصت‌های شغلی متنوع خواهد شد که با توجه به نقش این مناطق در حفظ وحدت سرزمینی و حفاظت از مرزها نیاز است تا عرصه اقتصادی توجه شایانی به این مناطق شود تا ضمن جلوگیری از شکل‌گیری مهاجرت‌های گسترده از روند تخلیه شدن و تخریب این مناطق جلوگیری شود.

شکل ۶- نقشه سطح‌بندی استان‌های کشور به لحاظ برخورداری از شاخص‌های صنعتی - اقتصادی - (منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۹).

سطح‌بندی استان‌های کشور از لحاظ شاخص‌های امنیتی:

در این بخش از تحقیق استان‌های کشور، از نظر شاخص‌های امنیتی مورد بررسی قرار گرفته‌اند تا در ادامه بررسی شود که آیا ارتباطی بین امنیت و توسعه در مناطق جغرافیایی ایران وجود دارد یا خیر. بر اساس نتایج حاصل از بررسی شاخص‌های امنیت (شکل: ۷) استان‌های یزد، فارس، آذربایجان شرقی و غربی، گیلان و قزوین امن‌ترین استان‌ها و استان‌های سیستان و بلوچستان، کهگیلویه و بویراحمد، همدان، لرستان، کردستان و البرز به عنوان ناامن‌ترین استان‌ها شناخته شدند. لازم به ذکر است که عمده آمار ناامنی استان اصفهان مربوط به شهرستان‌هایی چون چادگان، فریدن، داران و قهدریجان می‌باشد که علاوه بر عقب‌ماندگی نسبی نسبت به مرکز استان دارای تنوع زیاد قومی و قبیله‌ای می‌باشند. بر اساس اطلاعات ارائه شده در نقشه ۷ می‌توان این موضوع را خاطر نشان کرد که یکی از عمده‌ترین کانون‌های ناامنی در کشور در قسمت شرق و جنوب شرقی و غرب کشور می‌باشد. این مناطق به لحاظ اقتصادی و توسعه‌ای نیز در شرایط نابسامانی به سر می‌برند. این موضوع می‌تواند به شکل‌گیری نوعی جغرافیای فقر و ناامنی در کشور در مرور زمان بیانجامد و به عنوان کانونی برای فعالیت و جذب نیرو توسط گروه‌های غیرقانونی شناخته شده و شکل بگیرد.

شکل ۷- نقشه سطح بندی استان های کشور از نظر شاخص های امنیت- (منبع: یافته های پژوهش، ۱۳۹۹).

نتیجه گیری و ارائه پیشنهادها:

در دنیای امروز بیش از هر زمانی ضرورت ایجاد یک جامعه امن بر پایه روابط و مناسبات سازگار و تعریف و تحدید مفاهیم اساسی نظیر (ارزش ها و ایده آل ها)، (واقعیت)، (منافع و مصالح) انسان را به یادگیری فرا می خواند و این مهم جز در سایه باور به این اصل که امنیت، رفیع ترین ارزش یک جامعه است، ممکن نخواهد بود. عدالت و امنیت همواره دو روی سکه توسعه یافتگی بوده اند. به صورتی که همواره هر زمانی که در یک پهنه سرزمینی توسعه ای فراگیر و متعادل بروز نموده است، امنیت و آسایش را نیز با خود به ارمغان آورده؛ چرا که اصلی ترین بستر برای بروز ناامنی و افزایش بزه، فقر، محرومیت و عدم دسترسی به یک زندگی آرام و متناسب با نیازهای انسانی است. در این قسمت از تحقیق با توجه به نتایج حاصل شده از بررسی شاخص های امنیت و شاخص های توسعه یافتگی استان ها در بخش های مورد بررسی اقدام به تبیین رابطه بین سطح امنیت با سطح توسعه یافتگی در بخش های مختلف مورد بحث در تحقیق شده است. نتایج بررسی ارتباط بین امنیت و شاخص های توسعه نشان می دهد که بیشترین همبستگی در بخش شاخص های صنعتی- اقتصادی می باشد. این عامل به طور مستقیم بر شیوه زیست ساکنان مناطق و میزان درآمد افراد موثر است. افزایش درآمد باعث بالا رفتن درآمد افراد و به تبع بهبود وضعیت زندگی شخص و دوری از اقدامات خلاف قانون می شود؛ چرا که بر اساس آمار بیشترین فعالیت گروه های بزه در مناطق محروم و حاشیه ای برخوردار است از نیاز مالی ساکنان و عدم دستیابی به سطح مطلوبی از توسعه اقتصادی است.

در مرحله دوم شاخص های خدمات عمومی و زیربنایی قرار دارد و بخش های بهداشتی- درمانی و آموزشی فرهنگی به ترتیب در رتبه های بعدی قرار دارند. از مهمترین عوامل بالا بودن میزان همبستگی توسعه یافتگی بعد خدمات عمومی و زیربنایی با امنیت در مناطق می توان به شرایط کالبدی و زیربنایی اشاره کرد. توسعه کالبدی و زیربنایی باعث ایجاد رونق در سطح ناحیه گشته و با بالا رفتن ارزش افزوده مکان و رونق فعالیت های زیستی، اقتصادی و ... نظارت اجتماعی در محل بالا رفته و این موضوع به کاهش فعالیت گروه های بزه و افزایش امنیت در محل می انجامد. با توجه به اینکه ابعاد بهداشتی درمانی و فرهنگی نیز مستقیماً با نیروی انسانی و اجتماع در ارتباط هستند و افزایش و یا کاهش امنیت نیز توسط انسان ها صورت می پذیرد، می توان بیان داشت در صورت توسعه این عوامل و به تبع توسعه نیروی انسانی و افزایش کیفیت آنها در برخورداری از خدمات و امکانات می توان انتظار کاهش جرم و افزایش امنیت در این مناطق را داشت. در ادامه برای روشن تر شدن ابعاد موضوع و شرایط توسعه ای استان ها در قالب جدول ۳ نتایج بررسی رتبه های توسعه ای استان ها در بخش های مختلف نمایش داده شده است. نتایج نشان از تطبیق نسبی رتبه توسعه ای و امنیتی استان ها دارد؛ به شکلی که استان های توسعه یافته تر و دارای رتبه های بالا در بخش امنیت نیز وضعیت مطلوب تر و مشابه وضعیت توسعه ای دارند.

جدول ۳- رتبه‌بندی استان‌های کشور در ابعاد امنیت و توسعه یافتگی

رتبه توسعه یافتگی	مقدار Q در متغیرهای توسعه یافتگی	استان	رتبه جرم خیزی	مقدار Q در متغیرهای جرم خیزی	استان
۱۵	۰,۴۰۰۵	همدان	۱	۰,۰۰۳۰	همدان
۲۳	۰,۴۶۹۳	لرستان	۲	۰,۰۳۹۸	لرستان
۱۲	۰,۳۹۶۱	البرز	۳	۰,۰۸۲۸	البرز
۲۴	۰,۴۷۲۹	سیستان و بلوچستان	۴	۰,۱۳۶۵	سیستان و بلوچستان
۹	۰,۳۳۳۵	اصفهان	۵	۰,۱۵۴۵	اصفهان
۲۷	۰,۴۹۴۱	کردستان	۶	۰,۲۹۷۸	کردستان
۳۱	۰,۵۷۰۷	کهگیلویه	۷	۰,۲۹۹۲	کهگیلویه
۲۸	۰,۴۹۹۱	خراسان جنوبی	۸	۰,۳۰۴۸	خراسان جنوبی
۲۶	۰,۴۸۲۰	اردبیل	۹	۰,۳۰۵۳	اردبیل
۲۹	۰,۵۰۷۹	خراسان شمالی	۱۰	۰,۳۱۴۲	خراسان شمالی
۱۹	۰,۴۲۰۹	تهران	۱۱	۰,۳۳۹۹	تهران
۲۱	۰,۴۵۱۲	کرمان	۱۲	۰,۳۵۱۷	کرمان
۲۵	۰,۴۷۲۹	هرمزگان	۱۳	۰,۳۵۲۰	هرمزگان
۱۷	۰,۴۱۵۲	مرکزی	۱۴	۰,۳۸۲۲	مرکزی
۳۰	۰,۵۴۴۹	ایلام	۱۵	۰,۳۸۸۵	ایلام
۲۲	۰,۴۵۳۳	بوشهر	۱۶	۰,۳۹۰۴	بوشهر
۶	۰,۲۲۲۳	خوزستان	۱۷	۰,۳۹۷۷	خوزستان
۱۳	۰,۳۹۶۴	گلستان	۱۸	۰,۳۹۹۱	گلستان
۳	۰,۱۶۳۶	مازندران	۱۹	۰,۴۰۴۰	مازندران
۱۴	۰,۳۹۶۷	سمنان	۲۰	۰,۴۱۲۶	سمنان
۲۰	۰,۴۵۱۲	چهارمحال و بختیاری	۲۱	۰,۴۱۳۱	چهارمحال و بختیاری
۷	۰,۳۰۳۵	قم	۲۲	۰,۴۱۳۱	قم
۵	۰,۲۱۰۶	زنجان	۲۳	۰,۴۳۲۳	زنجان
۱	۰,۰۲۶۰	خراسان رضوی	۲۴	۰,۴۳۳۸	خراسان رضوی
۱۶	۰,۴۱۵۱	کرمانشاه	۲۵	۰,۴۳۷۱	کرمانشاه
۴	۰,۲۰۰۷	فارس	۲۶	۰,۴۴۲۶	فارس
۱۱	۰,۳۶۹۴	آذربایجان غربی	۲۷	۰,۴۵۶۹	آذربایجان غربی
۱۰	۰,۳۴۰۴	گیلان	۲۸	۰,۴۸۵۵	گیلان
۱۸	۰,۴۱۸۱	قزوین	۲۹	۰,۵۰۸۴	قزوین
۲	۰,۰۳۰۷	آذربایجان شرقی	۳۰	۰,۵۰۸۴	آذربایجان شرقی
۸	۰,۳۱۵۱	یزد	۳۱	۰,۵۱۵۰	یزد

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۹.

در ادامه برای تبیین نهایی ارتباط بین توسعه استان‌ها با وضعیت امنیت آنها از مدل همبستگی پیرسون استفاده شده که نتایج در قالب جدول شماره ۴ نمایش داده شده است.

جدول ۴- همبستگی بین توسعه در بخش‌های مختلف و امنیت در سطح استان‌های کشور

	امنیت	توسعه صنعتی-اقتصادی
امنیت <i>Sig</i> <i>N</i>	۱ ۳۱	۰/۶۵۵ ۰/۰۱ ۳۱
توسعه <i>Sig</i> <i>N</i>	۰/۶۵۵ ۰/۰۱ ۳۱	۱ ۳۱
	امنیت	توسعه خدمات عمومی-زیربنایی
امنیت <i>Sig</i> <i>N</i>	۱ ۳۱	۰/۵۸۸ ۰/۰۰۰ ۳۱
توسعه <i>Sig</i> <i>N</i>	۰/۵۸۸ ۰/۰۰۰ ۳۱	۱ ۳۱
	امنیت	توسعه خدمات بهداشتی درمانی
امنیت <i>Sig</i> <i>N</i>	۱ ۳۱	۰/۵۳۸ ۰/۰۳ ۳۱
توسعه <i>Sig</i> <i>N</i>	۰/۵۳۸ ۰/۰۳ ۳۱	۱ ۳۱
	امنیت	توسعه فرهنگی و آموزشی
امنیت <i>Sig</i> <i>N</i>	۱ ۳۱	۰/۵۱۱ ۰/۰۰۱ ۳۱
توسعه <i>Sig</i> <i>N</i>	۰/۵۱۱ ۰/۰۰۱ ۳۱	۱ ۳۱

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۹

بر اساس سطح‌بندی توسعه استان‌های کشور در بخش‌های مختلف و همچنین سطح‌بندی از لحاظ شاخص‌های امنیت و با توجه به وجود همبستگی معنادار بین سطوح توسعه و امنیت در استان‌ها، می‌توان این نکته را بیان داشت که برای رسیدن به یک ثبات و امنیت پایدار در سطح مناطق جغرافیایی کشور ضروری است تا در برنامه‌ریزی‌های آینده توجه ویژه‌ای به استان‌های محروم کشور از جمله سیستان و بلوچستان، همدان، لرستان، کردستان، کرمان، هرمزگان، کهگیلویه و بویراحمد و خراسان شمالی و جنوبی و ایلام شود. همچنین پایین بودن میزان امنیت در استان‌های اصفهان و البرز را می‌توان به تنوع بالای قومی و فرهنگی این استان‌ها و حجم بالای جمعیت مهاجرنشین مستقر در این استان‌ها مرتبط دانست. نکته دیگری که می‌توان از نتایج بدست آمده برداشت نمود، تطبیق نسبی نقشه محرومیت با وضعیت ناامنی در سطح کشور می‌باشد، به شکلی که عمده استان‌های محروم و حاشیه‌ای از جمله سیستان و بلوچستان، همدان، لرستان، کردستان، کرمان، کهگیلویه و بویراحمد، ایلام، هرمزگان و خراسان شمالی و جنوبی در طیف ناامن تا خیلی ناامن قرار گرفته‌اند که این خود ضرورت توجه به برنامه‌های ویژه توسعه‌ای در این استان‌ها را خاطر نشان می‌کند. محرومیت این استان‌ها باعث ایجاد کانون‌هایی برای توسعه و ادامه فعالیت گروه‌های معاند و منافی توسعه ملی شده که این امر باعث ایجاد رعب و ناامنی و همچنین جذب جوانان به این گروه‌های بزه شده و این امر به نوبه خورد باعث فرار سرمایه و افزایش و تشدید نابرابری و فقر و محرومیت و ناامنی می‌گردد. در بین تمامی بخش‌های مختلف مورد بررسی، بالا بودن ضریب همبستگی بین وضعیت امنیت و وضعیت توسعه یافتگی استان‌ها در بخش صنعتی-اقتصادی، اهمیت این بخش را بیش از پیش نمایان می‌سازد. ابعاد اقتصادی و صنعتی به دلیل نفوذ گسترده و تاثیرگذاری بالا در سایر بخش‌ها و ابعاد

زندگی می‌تواند زیربنای بسیاری از مشکلات و معضلات این نواحی باشد. به همین دلیل نیاز است تا دولت توجه جدی در جهت بهبود وضعیت اقتصادی استان‌های محروم و عمدتاً حاشیه‌ای کشور را داشته باشد. اقتصاد ضعیف مناطق حاشیه‌ای و عقب افتاده به همراه ضعف زیرساختی و فرهنگی و آموزشی فرصت را برای توسعه از این مناطق سلب نموده و افراد حاضر در این مناطق توانایی دسترسی به شغل و درآمد پایدار را از دست داده و به ناچار اقدام به عضویت در گروه‌های خلافکاری و بزه می‌نمایند و تداوم این روند علاوه بر تسلسل دور باطل فقر و توسعه نیافتگی این مناطق به افزایش جرم و جنایت و ناامنی نیز دامن می‌زند. در ادامه بر اساس نتایج و بررسی‌ها در راستای توسعه عدالت محور با توجه ویژه به استان‌های محروم و رسیدن به یک امنیت قابل قبول و با ثبات پیشنهادات زیر ارائه می‌شود.

- توسعه و ارتقاء کمی و کیفی تمامی شاخص‌ها در هر کدام از استان‌ها باید در راس اولویت‌های برنامه‌ریزی مسئولین کشوری و استانی قرار گیرد. در این ارتباط باید اولویت با استان‌های محروم و حاشیه‌ای باشد.
- در انتخاب خط و مشی و استراتژی توسعه استان‌ها، باید توان‌های محیطی، قابلیت‌های فنی و تکنولوژی و همچنین شرایط فرهنگی و اجتماعی استان مد نظر قرار بگیرد. به طور مثال از قابلیت استان‌های مرزی برای توسعه فعالیت‌های بازرگانی حداکثر بهره‌برداری صورت پذیرد.
- برای ارتقاء سطح کمی و کیفی شاخص‌ها (بهداشتی، آموزشی، اقتصادی و زیربنایی) می‌بایست توجه شایانی به تمام نواحی کشور و به اخص نواحی محروم شود. توان‌ها و پتانسیل‌های موجود در بخش صنایع کوچک مقیاس و دستی و صنعت توریسم در نظر گرفته شود تا باعث اشتغال‌زایی، درآمدزایی، متعادل شدن درآمدها و کاهش فقر و بیکاری شود.
- استراتژی توسعه می‌بایست بر اصل توسعه استان‌های توسعه‌نیافته قرار بگیرد و در راستای تحقق عدالت توسعه‌ای توجه ویژه‌ای به مناطق محروم کشور شود.
- اختصاص بخشی از درآمد حاصله از مناطق پر درآمد کشور به مناطق محروم، بدین ترتیب ساختار توسعه‌ای کشور به طور طبیعی اصلاح خواهد شد و عدم تعادل‌های خود را به طور درون‌زا برطرف خواهد نمود.
- استفاده از مکانیزم‌های تعرفه‌ای برای تخصیص بهینه امکانات در استان‌های محروم کشور (از طریق تشویق‌ها و معافیت‌ها) می‌تواند ما را به هدف کاهش تفاوت‌های منطقه‌ای نزدیک کند.
- ایجاد زیر ساخت‌های لازم عمران و خدمات شهری و تقویت هر چه بیشتر بنیان‌های اقتصادی استان‌های محروم.
- تسریع در امر تدوین و ایجاد زیرساخت‌های صنعتی از جمله ساخت شهرک‌های صنعتی و توسعه و گسترش آنها.
- حمایت مؤثر از تشکیل و توسعه کارگاه‌های صنعتی برای ایجاد فرصت‌های شغلی جدید و بالا بردن درآمد سرانه.
- گسترش ظرفیت زیرساخت‌های ارتباطی، جاده‌ها، حمل و نقل جهت تسهیل ارتباط با سایر مناطق و تقویت مبادی ورودی و خروجی استان‌ها.
- برنامه‌ریزی جهت گسترش فعالیت‌های نوین بازرگانی و فراهم آوردن امکانات و تسهیلات لازم برای توسعه فعالیت‌های بازرگانی داخلی و خارجی و همچنین ایجاد مناطق آزاد تجاری با توجه به موقعیت مناطق (به خصوص مناطق مرزی و حاشیه‌ای).
- بسترسازی جهت تقویت همگرایی قومی در سطح استان‌ها و شهرها و در نهایت در سطح کشور.
- برنامه‌ریزی در جهت بهبود شاخص‌های امنیتی در زمینه‌های مختلف و همچنین، تأمین شرایط لازم برای برطرف کردن زمینه‌های ذهنی و عینی عدم امنیت.
- آگاهی بخشی و افزایش حس مسئولیت مدنی افراد برای افزایش نظارت همگانی در سطح جامعه.
- افزایش فعالیت‌های سواد آموزی در مناطق محروم و حاشیه‌ای.
- اختصاص سهمیه‌های خاص برای مناطق محروم و حاشیه‌ای و اعطای یارانه برای بهبود وضعیت زیستی ساکنان این مناطق.

References:

1. Abdenur, Adriana Erthal & De Souza Neto, Danilo Marcondes (2014), *Rising Powers and the Security-Development Nexus: Brazil's Engagement with Guinea-Bissau*, journal of peacebuilding and development, vol. 9, issue 2, PP. 1-16.
2. Abdullah Khani, A. (2004). *Security Theories: An Introduction to National Security Doctrine Design*, Institute for International Studies and Research of Abrar-e Moaser, Tehran.

3. Alavi-ghasvni, J., mirehei, M., ahmadi, S. S. (2017), *security and regional development in iran case study: khorasan razavi province, international quarterly of geopolitics, Volume 13, Number 45, pp. 125-145.*
4. Alexander, E. R. (2006), *evaluation in planning: Evaluation and prospects, Ashegata publishing., England.*
5. Amid, H. (2000), *Farhang-e Farsi, Amir Kabir Publications, Tehran*
6. Anabestani, A., hoseini, M. (2018), *a comparative of level of security in the city parks from viewpoint of spatial balance (case study: urban park in mashhad city), geographical urban planning research, vol. 6, iss, 2, pp. 307-330.*
7. Andalib, A., motavaf, S. (2009), *development and security in spatial strategic planning in border regions, bagh-e nazar, vol. 6, iss. 12, pp. 57-76.*
8. Arefi, M., mireei, M., zayari, K. (2015a), *the study of unbalanced development and its changes in geographical regions of iran (case study: lorestan province), geography and sustainability of environment, vol. 5, iss. 16, pp. 101-117.*
9. Arefi, M., mireei, M., zayari, K. (2015b), *Analysis of Spatial Inequalities in Lorestan Province from the Perspective of Land Management, M.Sc. Thesis, University of Tehran.*
10. Azkia, M. (2008). *An Introduction to the Sociology of Rural Development, etelaat Publications, Tehran*
11. Bemanian, M. R., Mahmoudinejad, H. (2008). *A study on measuring the factors affecting the sense of urban security in the case study of Kerman, Quarterly Journal of Urban Management, No. 19, pp. 56-71.*
12. Chalpi, M. (1996). *the sociology of order, nashr-e ney, Tehran.*
13. Foth, Marcus (2004), *Designing networks for sustainable neighbourhoods: A case study of student apartment complex, refereed conference paper, CIRN conference and colloquium, pqrto, Italy.*
14. Golvordi, H. (2013), *The Role of Land Management in Developing Iran's Defense-Security Model, M.Sc. Thesis, Islamic Azad University of Garmsar Unit, Faculty of Humanities.*
15. Goodfellow, Tom & Smith, Alyson (2013), *From Urban Catastrophe to 'Model' City? Politics, Security and Development in Post-conflict Kigali, urban studies, vol. 50, issue 15, PP. 3182-3202.*
16. Hafeznia, M.R. (2005), *principles and concepts of Geopolitics, Papoli publications, Mashhad.*
17. Hassan, Mabroor; Afridi, Manzoor Khan; Irfan Khan, Muhammad (2017), *Environmental diplomacy in South Asia: Considering the environmental security, conflict and development nexus, geoforum, vol. 82, pp. 127-130.*
18. Heydari, V., saeb, S. (2020), *Explanation social justice relationship and sense of social security in the rural areas (case study: Ardebil county), journal of zonal planning, vol. 9, iss. 36, pp. 67-82.*
19. Jansen, Steffen (2010), *the security and development nexus in cape town: war on gangs, counterinsurgency and citizenship, security dialogue, vol. 41, issue 1, PP. 77-97.*
20. Kaila, Heidi; Singhal, Saurabh; Tuteja, Divya (2020), *Development programs, security, and violence reduction: Evidence from an insurgency in India, world development, vol. 130, issue C, pp. 1-14.*
21. Kianjad, S. G., phiruzpour, E. A. (2012), *Study and explanation of the role of passive defense in improving the security of the country's urban space, Proceedings of the Conference on Urban Management.*
22. kirkpatrik, colin, George, Clive., curran Johanna (2001), *development of criteria to assess the effectiveness of national strategies for sustainable development, report for UK department for international development, IDPM, university of Manchester.*
23. Krause, keith & jutersonke, oliver (2005), *peace, security and development in post-conflict environments, security dialogue, vol. 36, issue 4, PP. 447-462.*
24. Maboguje, a. L.; misra, R. P. (1989), *Regional development: new methods, translated by abas mokhber, Ministry of Planning and Budget, Center for Economic, Social and Publishing Documents, Tehran.*

25. Mandel, Robert (1998). *The changing face of national security*, translated by the Institute for Strategic Studies, second edition, Institute for Strategic Studies Publications, Tehran.
26. Mirzadeh Koochshahi, M. and Rahnama Ghare Khanbegloo, J. (2014), *The effects of underdevelopment of border areas on national security (Case study: Hormozgan and Sistan and Baluchestan provinces)*, National Conference on Sustainable Development and Investment Opportunities, Pars Abad, Islamic Azad University of Pars Abad Moghan.
27. Mirzaei, R. (2012), *Relationship between security and rural tourism development (case study of Oramanat border region of Kermanshah province)*, National Conference on Border Cities and Security, Challenges and Approaches, Zahedan, Sistan and Baluchestan University.
28. Mojtahidzadeh, Pirouz (2002), *geopolitics and political geography*, SAMT Publication, Tehran.
29. Moltk, K. V. (2002), *Government and International Civil Society in Sustainable Development: A framework*, International Environmental Agreements, vol.2, pp. 39-357.
30. Moradzadeh Bile Daragh, S. (2016), *Planning of border areas with emphasis on the principles of passive defense (Case study: Pars Abad and Bilesvar counties)*, M. Sc. Thesis, University of Tehran.
31. Ohwofasa akpeninor, James (2012), *modern concepts of security*, author house.
32. Opricovic, serfim & Tzeng, gwo-hshiung (2004), *Compromise solution by MCDM methods: A comparative analysis of VIKOR and TOPSIS*, European journal of operational research, vol. 156, iss. 2, pp. 445-455.
33. Orjuela, Camilla (2010), *the bullet in the living room, linking security and development in a Colombo neighbourhood*, security dialogue, vol. 41, issue 1, PP. 99-120.
34. Papli Yazdi, M. H., Rajabi Sanajardi, H. (2004). *The thory of urban and its surrounding*, SAMT Publications, Tehran.
35. Pourmohamadi, M. R., zali N. (2010). *Regional disparities analysis and developemnt foresight (case study: eastnazerbaijan province)*, journal of geography and planning, vol. 15, iss. 32, pp. 29-64.
36. Rabie, Mohamed (2016), *meaning of development. In: a theory of sustainable sociocultural and economic development*, Palgrave Macmillan, new York, pp. 7-15.
37. Samara, Tony Roshan, 2009, *Policing Development: Urban Renewal as Neo-liberal Security Strategy*, urban syudies, vol. 47, issue, 1, pp. 197-214.
38. Shamsoddini, A., ahmadian fard, K., Masood kavooosi, I. (2017), *investigate and analyze the sense of security against burglarly and identify determinanats of rural settlements in ravansar county*, journal of zonal planning, vol. 7, iss. 27, pp. 61-74.
39. Shokoeei, H. (2003), *New Perspectives on Urban Geography*, SAMAT Publications, Tehran.
40. Taylor, jerry (2002), *Sastainable Development: a Dubious Solution in search of a problem*, policy analysis, no. 449, 1-49.

Research Paper

Explaining the relationship between development and security in iran's provinces

Ali Amiri: Assistant Professor, Department of Geography, Lorestan University, Khorramabad, Iran,

Sara Amoozgar¹: MSC of Urban Planning, Payame Noor University, Tehran, Iran

Moslem Arefi: PhD in Urban Planning, Kharazmi University, Nehran, Iran

Received: 2020/2/17 pp: 31- 34 Accepted: 2020/7/11

Abstract

Today, one of the main pillars of development is security and as the situation in many insecure countries, such as Afghanistan and Iraq, shows development is not possible without security. Both have a direct relationship and with the reduction of the level of security, the level of development is also reduced. Evidence suggests that different levels of security in countries' internal geographical spaces will lead to different levels of development. Iran is among the countries that both in terms of development and security have a great diversity and its major units under the province are significant differences with each other. Therefore, the level of development of each province can have a special relationship with its level of security. Accordingly, the present study aims to examine the relationship between development and security in the provinces of the country by assess the status of both. To conduct this research, the data were collected by documentary method and analyzed using a total of 32 indicators to measure development and 15 indicators to assess the security situation of the provinces in the form of the Vikor model. The results show that the correlation between variables is positive and direct and the development map of the country's provinces is very consistent with the crime rate map and this correlation between the studied variables is between the level of security, respectively. And the level of economic-industrial development and public and infrastructure services with values of 0.655 and 0.588, which shows the importance of these two sectors in improving the health and safety of society.

Key words: security, development, inequality, Iran, vikor.

Extended abstract:

Introduction:

Today, the goal of any kind of development planning and space organization, On the one hand is achieving a spatial balance and on the other hand, maintaining political unity and establishing security; because one of the main functions of development programs is to achieve spatial justice and balanced development. Therefore, the existence of geographical injustice and uneven development at the regional level can cause insecurity and consequently hamper national solidarity. Inequality between regions can lead to political-security instability and provide a context for the development of critical areas. Therefore, security is one of the basic bases for providing growth and development path, which is becoming more and more important for further development. Since these two categories of development and security are much intertwined and the lack and fluctuation in each of them can cause irreparable damage to the opposite category and ultimately the entire management system of a country, it is necessary to Using scientific indicators to evaluate each, their relationship should be measured. Accordingly, since Iran is one of the countries that enjoys regional diversity, both in terms of natural and human standards, and this diversity can be seen in abundance in both development and

¹ - Corresponding Author's Email: sara.amouzegar@gmail.com, Tel: +9809382512885

security, It is necessary to evaluate the issue of the relationship between these two issues in order to provide a more balanced development for this country in future planning by identifying and mastering this issue.

Accordingly, it is necessary to study the situation of the provinces of the country in various dimensions, especially the situation of the components of security and development. The available evidence and studies show a huge difference in the levels of development and disruption in the space organization and the territorial arena of the country. Therefore, considering this important, this research is a percentage to ask the following questions and extract their answers: 1- how is the security situation based on the indicators defined in the provinces of Iran? 2- How is the development situation based on the defined indicators in the provinces of Iran? And finally 3- What is the relationship between security and development indicators in Iran province?

Methodology:

The method of data collection in this research is documentary and an attempt has been made to use various available sources related to the research subject such as regional accounts of the province, statistical yearbooks and general population and housing census. The studied indicators for the analysis of development and leveling of the provinces of the country are in two levels of security and development. Vickor model has been used to level the provinces and Pearson correlation method has been used to determine the relationship between security and development status due to the distance between the research variables. In this research, development is considered as a predictor variable and security is a function variable (criterion). Considering the scope of the subject and the difference between the components and variables, it is necessary to use a model that can take into account the differences between the variables while ranking the provinces of the country. One of the most suitable models for this purpose is Vicor multivariate model; because the advantage of Vikor model is that by always scoring the variables by entropy method and determining their weight, it takes into account and finalizes the numerical differences between them.

Results and discussion:

Based on the research findings, to assess the development situation, the provinces of the country were evaluated in four areas of health, public and infrastructure services, cultural and educational, industrial and economic, and the spatial distribution of these provinces was determined based on the ranking very enjoyed, enjoyed, semi-enjoyed, deprived and very deprived. The Provinces of Yazd and Semnan are among very enjoyed provinces in all four constituencies and Sistan and Baluchistan province is very deprived province in all four constituencies. The rest of the provinces do not have a fixed position in all four areas and are changing. In ranking the provinces based on security indicators into five levels: very insecure, insecure, semi- insecure, insecure and very insecure, the provinces of Sistan and Baluchistan, Lorestan, Hamedan, Kurdistan, Alborz and Isfahan are in the row of very insecure provinces and provinces Yazd, Qazvin, Gilan, Fars and East and West Azerbaijan are in very insecure level. The rest of the province is scattered in three intermediate levels. The results show that the correlation between variables is positive and direct and the development map of the country's provinces is very consistent with the crime rate map and this correlation between the studied variables is between the level of security, respectively. And the level of economic-industrial development and public and infrastructure services with values of 0.655 and 0.588, which shows the importance of these two sectors in improving the health and safety of society.

Conclusion:

The results of examining the relationship between security and development indicators show that the highest correlation is in the sector of industrial-economic indicators. This factor directly affects the lifestyle of the residents of the areas and the income of the people. An increase in income increases people's income and, consequently, improves a person's living conditions and avoids illegal actions; Because according to statistics, the most activity of crime groups is in deprived areas and marginal arises from the financial needs of residents and the lack of achieving the desired level of economic development.

In the second stage, there are indicators of public and infrastructure services, and the health, and cultural educational sectors are in the next ranks, respectively. One of the most important factors in the high correlation between the development of public and infrastructure services and security in the regions is the physical and infrastructural conditions. Physical and infrastructural development has caused prosperity in the region and with the increase of the added value of the place and the prosperity of biological, economic and social activities in the place has increased and this issue has reduced the activity of crime groups and increased security in the place leads. Considering that the health and cultural dimensions are directly related to human resources and society, and the increase or decrease of security is done by human beings, it can be said that if these factors are developed and consequently the development of human resources and increasing their quality of service and facilities can be expected to reduce crime and increase security in these areas. The results show a relative matching of the development and security rank of the provinces; In a way, more developed provinces with high rankings in the security sector have a more favorable situation and similar to the development situation.

